

NOWY EKSCYTUJĄCY ROK W ŚWIECIE POWIĘZI

Robert Schleip

Tłumaczenie: Mariusz Kurkowski

Pierwszy kongres gromadzący badaczy powięzi odbył się w 2007 r. na terenie Harvard Medical School i stał się katapultą dla całej dziedziny nowych badań nad powięzią i jej właściwościami. Pozytywne sprawozdanie z kongresu, wielokrotnie publikowane w prestiżowych magazynach naukowych, sprawiło, że wielu naukowców i klinicystów zaczęło postrzegać powięź jako zagadnienie szczególnie istotne.

Po tym znacznym wydarzeniu, dzięki *Fascia Research Society*, zorganizowano kolejne kongresy, (które obecnie odbywają się w okresach trzyletnich) w Amsterdamie w 2009 r., Vancouver w 2012 r. i następnie Waszyngtonie w 2015 r.

W 2018 r. będziemy mieli zaszczyt spotkać się 14–15 **listo-pada** w Berlinie. Kongres zwykle gromadzi 600–900 uczestników. Ponownie prezytami będą wiodący naukowcy oraz wybitni w swoich dziedzinach klinicyści. Uczestnikami są fizjoterapeuci, lekarze, osteopaci i terapeuci manualni, ruchowi, instruktorzy jogi i pilatesu, trenerzy sportowi i inni fascynaci powięzi.

W listopadzie 2018 r. ten szeroko poważany kongres odbędzie się po raz pierwszy w Europie Środkowej; 14–15 listopada w Berlinie w znanym z powiązań z nauką ośrodku Urania, gdzie kiedyś prezentowali i dyskutowali swoje idee Albert Einstein, Wilhelm Roentgen i Thomas Edison.

Obiecującymi i ciekawymi tematami zbliżającego się kongresu będą nowe odkrycia dotyczące unaczynienia tkanki powięzi, interakcji pomiędzy przeciwzapalnymi cytokinami w pozakomórkowej macierzy, szczególna rola omięśnej w patologjach zwłóknień, adaptacja ścięgien na trening według różnych metod, nowe sposoby obrazowania i metody oceny tkanki łącznej, wpływ sztywności powięzi na rozwój nowotworów, by wymienić kilka z zapowiadanych na ten rok.

Strona internetowa www.fasciacongress.org od kilku dni przyjmuje zgłoszenia uczestników. Jak nauczyły nas wcześniejsze lata, spodziewamy się dużej liczby uczestników, szczególnie iż tym razem kongres będzie również tłumaczony na język niemiecki, więc wczesne rejestracje wydają się najpewniejszym sposobem zapewnienia sobie uczestnictwa.

POWIĄZANE Z KONGRESEM DODATKOWE WYDARZENIA EDUKACYJNE

Wśród wielu różnych powiązanych z kongresem warsztatów i ćwiczeń chciałbym szczególnie wyróżnić dwa unikalne wydarzenia.

Pierwszym z nich są zajęcia prosekcyjne eksplorujące tkankę łączną, które odbędą się 27–29 czerwca 2018 r. w Plastinarium w Guben w Niemczech. Zajęcia te będą prowadzone przez prof. Carlę Stecco oraz dra Roberta Schleipa na preparatach ludzkich tkanek, ze szczególnym uwzględnieniem powięziowych tkanek trzewnych. Więcej informacji na stronie Fascia Research przy uniwersytecie Ulm: www.fasciaresearch.de.

Drugim ważnym wydarzeniem są zajęcia anatomii funkcjonalnej prowadzone przez prof. Andry Vleeminga oraz prof. Henryka Lexy. Odbędą się one w Berlinie w Charité 10–13 maja 2018 r. Ze względu na ekskluzywność tych zajęć również zaleca się wczesne zapisy.

WYNIKI NAJNOWSZYCH BADAŃ NAUKOWYCH

W szybko postępującym świecie nauki, w dziedzinie badań poświęconych tkance powięzi i w publikacjach tak wiele się dzieje, że odważę się skomentować jedynie poniższe dwa przykłady.

Fibromialgia: choroba zapalna

W przebiegu choroby dochodzi do szeroko rozlanego uczucia bólu mięśniowo-szkieletowego. Aż do niedawna wśród badaczy szukających przyczyn tej choroby zgoda była jedynie co do faktu, że ma ona związek z pobudzeniem dynamicznego czucia w centralnym układzie nerwowym. Duże kontrowersje wzbudza hipoteza, czy również dochodzi do jakichkolwiek obwodowych zmian poza mózgiem i rdzeniem kręgowym. Nowe badania szwedzkich naukowców niedawno opublikowane w *Journal of Pain Research* pokazują, że fibromialgia przebiega wraz ze zmienioną ekspresją zapalnych cytokin w ciele. Dodatkowo obecność cytokin powodujących stany zapalne układu nerwowego (takich jak fraktalina, której stężenia u tych pacjentów wzrastają w płynie mózgowo-rdzeniowym) jest wyraźnym znakiem „systemowego stanu zapalnego” (jak przejawia się to w zmienionych ilościach interleukiny-8 w osoczu krwi). Autorzy stwierdzają, że „wydaje się, iż charakteryzują ją obiektywne zmiany biochemiczne, a przeświadczenie o jej idiopatycznym podłożu należy uważać za zdecydowanie przestarzałe”.

Otwiera to furtkę dla nowych eksploracji wpływania na tą patologię bólu mięśniowo-powięziowego przy użyciu przeciwzapalnych interwencji (odżywianie, ruch, lekarstwa, medytacja, terapie manualne, fizjoterapia itd.).

Ból pleców: uczucie sztywności jest głównie powodowane przez ochronne zakłócenia odczuć

Nowe odkrycia grupy badaczy skupionych wokół Lorimera Mosleya w serii genialnie wymyślonych doświadczeń pokazują, że poczucie sztywności „nie odnosi się do obiektywnych pomiarów sztywności. Obiektywna sztywność nie różni się u tych, którzy mówią, że odczuwają sztywność, a tych, którzy tak nie twierdzą. Ci, którzy twierdzą, że odczuwają sztywność, przejawiają ochronne mechanizmy: znacznie przeceniają siły, jakie w badaniach oddziałują na ich kręgosłup, a mimo to są lepsi w wyczuwaniu zmian w tej sile bodźca niż ci, którzy twierdzą, że nie odczuwają żadnej sztywności”. Badacze ci demonstrowują, jak ten percepcyjny błąd można łatwo manipulować poprzez impulsy dźwiękowe zsynchronizowane z siłami aplikowanych na plecy bodźców. Moduluje to dokładność odczuwania bodźca w obu grupach bez faktycznej zmiany sztywności tkanek. Demonstruje więc, że poczucie sztywności jest wielozmysłowym mechanizmem obronnym”. Więcej można się dowiedzieć na stronie internetowej Nature. Proszę zwrócić uwagę na trzy wideo na samym końcu artykułu pod nazwą *Electronic supplementary material* – są bardzo intrygujące.

Narzędzie diagnostyczne IndentoPRO

Sugerujemy, że te badania wspierają pytanie, czy efekt przeciwbólowy mięśniowo-powięziowych zabiegów manualnych może być często mniej bezpośrednim wynikiem lokalnych zmian w tkankach, a bardziej pośrednio wzbudzonymi zmianami działania kory mózgowej pacjenta, tzn. jego mózg uczy się zmian trybu ochrony w relacji do danej części ciała.

NOWE NARZĘDZIE DIAGNOSTYCZNE: INDENTOPRO

Niektórzy z Czytelników „Praktycznej Fizjoterapii i Rehabilitacji” pewnie orientują się, że na uniwersytecie w Ulm w ostatnich latach pracowaliśmy nad stworzeniem ulepszanego narzędzia do pomiaru właściwości tkanki powięzi. Dla tego celu od 2011 r. nawiązaliśmy współpracę z wieloma różnymi ekspertami i laboratoriami. Z wielką przyjemnością jako Fascia Research Group z Ulm mamy przyjemność ogłosić dostępność nowego narzędzia dla mierzenia tkanki powięzi do 2 cm pod skórą.

Jest ciekawym wyzwaniem, czy urządzenie to jest w stanie pokonać wrażliwość dotyku dobrze wytrenowanej ludzkiej dłoni (np. doświadczonego osteopaty czy rolfera), czy nie. Szansa na znalezienie odpowiedzi na to pytanie pojawi się w trakcie kongresu w Berlinie, gdzie w teście „człowiek przeciw maszynie” sprawdzimy, czy narzędzie jest w stanie rozpoznać małe różnice w sztywności różnych podkładów żelowych lepiej niż najwrażliwsza dłoń wyłoniona wśród uczestników kongresu. Dobra rada dla osób chcących się sprawdzić: według najnowszych badań opublikowanych w „Manuelle Medizin” ćwiczenie skupienia i medytacja wzmacnia wrażliwość dotyku.

Dodatkową funkcją tego unikalnego urządzenia jest możliwość pomiarów wgłębień od 2 mm do 15 mm oraz prawdopodobnie najbardziej rewelacyjna funkcja to ilościowy pomiar potencjału do gromadzenia sprężystości elastycznej tkanki (jej właściwości lepko-sprężystych) oraz określanie progu punktu nacisku. Ponadto należy podkreślić, że pierwsze modele prototypowe dostępne są od 1 stycznia, a masowa produkcja ruszy w 2019 r. po uzyskaniu certyfikatów dla produktu. ■